

Прочетете внимателно текста и отговорете на въпросите.

Шестнадесетгодишният Любен излезе от родния си град, яхнал на вран кон, с гордо вдигната глава. Подире му яздеха също коне на баща му Стойчо Каравела, дядо му Любен, братята му. Цял ескадрон. Подир конниците вървяха жените – пеш – с прощални китки цвете, накъсано от градинката, и вързопи от «гастрономически наслаждения». Когато стигнаха до една кичеста върба, където по стар обичай копривщенци се прощаваха с близките си, Каравеловият дядо скочи от коня си. Мълком посочи с пръст към върбата и поръча на прислужника да постели. Върху дългия трапезник завчас се появиха препечени кокошки, тутманик, млинове. Баба Любеница канеше нежно своя внук: - Яж, мой синко, яж, че кой знае какво те чака. Чуждите хора не са като своите.

Майката подсмърчаше: - Казват, че от пловдивската вода боли сърце. Ти, синко, купувай по-често бозица.

Бащата смяташе Любен да се изучи в Пловдивско гръцко училище, да се отрака и да стане по-късно тежък търговец. Като се почерпиха на изпроводак, Любен целуна ръцете на по-старите, а те го целунаха по челото.

По онова време в Пловдив имаше четири български училища. Любен записаха в гръцкия гимназион, където се учеха децата на пловдивските първенци. В гимназиона за образованието на учениците се грижеха четирима учители гърци и един турчин на име Самуркаш ефенди. Гръцките учители посрещнаха момчето с подигравка и го предупредиха да не говори на български език, учителят Ксантос многозначително каза, че има насечени върбови тояги. Образът на този свиреп учител се вряза завинаги в паметта на Любен. И той го спомняше със страх и отвращение: с дигнати юмруци, готов да връхлети върху нещастните българчета и да ги удря по главите. През цялото време учителите се стараеха да избият от главата му българското съзнание и да го направят елин. «Моята планинска, свободна и здрава натура – пише той по-късно – излезе победителница, защото по-бързо ще избелите арапина на европейското слънце и по-бързо ще да лишите тигъра от неговите врождени дамги, нежели да прекроите от балканския свободен момък светски фанариотин или пловдивски роб...». Неведнъж сърцето го болеше за студения извор на поляната, където цъфтяха първите кокичета, за високата трева, където бяха кошарите на дядо Любен – всичко, което той беше напуснал. Но той реши да стане учен човек и да докаже на високомерните погърчени българи на какво е способен истинският българин.

Две години Любен Каравелов се учи в гимназиона и когато му набодаха мустачките, заряза го и тръгна с баща си да купува и да продава добитък.

(По Ангел Каралийчев)

№	Тестови задачи	Точки	Точки
1.	<p>Отговорете с ДА или НЕ според текста.</p> <p>А) Любен заминава за Пловдив заедно с баща си. ДА/НЕ</p> <p>Б) Любен е от заможно семейство. ДА/НЕ</p> <p>В) Роднини тържествено изпращат Любена от Копривщица. ДА/НЕ</p> <p>Г) Любен харесва своите учители. ДА/НЕ</p> <p>Д) Любен учи в гимназията, за да стане учен човек. ДА/НЕ</p>	L/0/1/2/3 4/5	L/0/1/2/3 4/5
2.	<p>Тълкувайте значението на подчертаните изрази в текста с едно изречение или синонимен израз.</p> <p>Вързопи от гастрономически наслаждения.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>Да се отрака и да стане тежък търговец.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>Стараеха се да го направят елин.</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L/0/1/2/3 L/0/1/2/3	L/0/1/2/3 L/0/1/2/3
3.	<p>Заградете буквата на верния отговор. Към кой тип се отнася текстът?</p> <p>А. повествование и описание;</p> <p>Б. повествование и разсъждение;</p> <p>В. повествование;</p> <p>Г. описание и разсъждение.</p>	L/0/1	L/0/1
4.	<p>Открийте в текста и запишете три метафори.</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L/0/1/2/3	L/0/1/2/3
5.	<p>Озаглавете текста, като назовете темата му, и запишете заглавието.</p> <p>_____</p>	L/0/1/2	L/0/1/2

6.	<p>Открийте в текста и запишете по един синоним към всяка дадена дума.</p> <p>Черен - _____</p> <p>Зъл - _____</p> <p>Напада - _____</p> <p>По-скоро - _____</p> <p>Петна - _____</p>	L/0/1/2/3 4/5	L/0/1/2/3 4/5
7.	<p>Назовете три елемента, характерни за народния български живот, споменати в текста.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L/0/1/2/3	L/0/1/2/3
8.	<p>Съставете и запишете 3 /три/ изречения, като употребите думата „ВИСОК” в различни значения /можете да промените формата на думата – род и число/.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L/0/1/2/3 L/0/1 L/0/1/2/3	L/0/1/2/3 L/0/1 L/0/1/2/3
9.	<p>Характеризирайте Любен с 3 – 4 изречения, като посочите и аргументирате три негови черти, проявени в текста.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L/0/2/3/4 L/0/1 L/0/1 L/0/1	L/0/2/3/4 L/0/1 L/0/1 L/0/1

	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>		
10.	<p>Определете и запишете вида и граматическата форма на местоимението „МУ“.</p> <p>1) <u>Подире му яздеха</u>; 2) <u>дядо му Любен</u>.</p> <p>1) _____</p> <p>2) _____</p>	L/0/1/2 L/0/1/2	L/0/1/2 L/0/1/2
11.	<p>Запишете следните съществителни: <i>дядо, кон, език</i></p> <p>А. в множествено число</p> <hr/> <p>Б. в съчетание с числителното 2 (като го запишете с букви)</p> <hr/>	L/0/1/2/3 L/0/1/2/3	L/0/1/2/3 L/0/1/2/3
12.	<p>Запишете текста като го трансформирате в преизказно наклонение.</p> <p>Неведнъж сърцето го болеше за студения извор на поляната, където цъфтяха първите кокичета, за високата трева, където бяха кошарите на дядо Любен – всичко, което той беше напуснал.</p> <hr/> <hr/> <hr/>	L/0/1/2/3 /4	L/0/1/2/3 /4
13.	<p>Препишете изречението, като поправите правописните и пунктуационните грешки.</p> <p>Щом даскал Найден влезе във новото училище учениците хвърлиха в огъня дъските, на които пишеха, изоставиха гръцките учебници и подгониха гъските за пачи пера, научиха са сами да си варят мастило, и залегнаха над руският език и френските букви.</p>	L/0/1/2/3 /4/5	L/0/1/2/3 /4/5

	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>		
14.	<p>Прочетете изречението и запишете верните твърдения от дадените в скобите.</p> <p>През зимата един негов съученик, чийто баща беше ходил по търговия из Влашко, му донесе в една торбичка грижливо скътани книги на руски език и от първите прочетени страници Любен разбра, че руският език е толкова близък до българския, и го обикна с цялото си младо сърце.</p> <p>_____ (сложно съчинено, сложно съставно, сложно смесено) и се състои от _____ (две, три, четири, пет, шест) прости изречения.</p>	L/0/1 L/0/1	L/0/1 L/0/1
15.	<p>Запишете в съответните редове по един пример на глаголните времена, които се срещат в текста.</p> <p>Сегашно _____</p> <p>Бъдеще _____</p> <p>Минало свършено _____</p> <p>Минало несвършено _____</p> <p>Минало предварително _____</p>	L/0/1/2/3 /4/5	L/0/1/2/3 /4/5
16.	<p>Назовете имена на двама български автори и произведенията им, в които присъства образа на българското семейство.</p> <hr/> <hr/> <hr/>	L/0/1/2 L/0/1/2	L/0/1/2 L/0/1/2
17.	<p>Свържете със стрелки творбата и нейния жанр.</p> <p>„Прошално“ поема</p> <p>„Албена“ стихотворение</p> <p>„Ралица“ роман</p> <p>„Тютюн” разказ</p>	L/0/1/2/3 4	L/0/1/2/3 4

